

Sygn. akt III AUa 978/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSO del. Maria Ołtarzewska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 r. w Gdańsku

sprawy W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 kwietnia 2015 r.,
sygn. akt VIII U 1294/14

1. oddala apelację;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz ubezpieczonego W. B. kwotę 120,00 (sto dwadzieścia 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

SSA Grażyna Czyżak SSA Michał Bober SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 978/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ustalenia W. B. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że po dniu 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy nie uwzględnił do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 01 stycznia 2009 r. do dnia 05 stycznia 2009 r. w (...) sp. z o. o. oraz od dnia 06 stycznia 2009 r. do dnia

30 kwietnia 2009 r. w Stoczni (...), gdyż płatnik składek nie potwierdził wykonywania w powyższych okresach prac wymienionych w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie odmówił ustalenia W. B. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych stwierdzając, że ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów zatrudnienia ubezpieczonego:

- od dnia 01 grudnia 1971 r. do dnia 25 października 1972 r.,
- od dnia 02 kwietnia 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1979 r.,
- od dnia 15 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1989 r.,
- od dnia 01 września 1993 r. do dnia 19 października 1994 r.,
- od dnia 01 czerwca 2002 r. do dnia 31 grudnia 2008 r.,
- od dnia 01 stycznia 2009 r. do dnia 05 stycznia 2009 r.,
- od dnia 06 stycznia 2009 r. do dnia 30 kwietnia 2009 r., ponieważ płatnik składek nie potwierdził, że w tych okresach wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł W. B. kwestionując przyjęcie w postępowaniu administracyjnym w niniejszej sprawie, że nie spełnia wszystkich ustawowych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, a w szczególności posiadania w dniu wejścia w życie ustawy wymaganego w przepisach okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 oraz domagając się przyznania mu emerytury pomostowej.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 28 maja 2014 r., podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji oraz o umorzenie postępowania w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2014 r. jako uchylonej kolejną decyzją z dnia 10 września 2014 r.

Sprawy z odwołań od decyzji z dnia 28 maja 2014 r. oraz od decyzji z dnia 19 sierpnia 2014 r. zostały połączone celem wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie VIII U 1294/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. umorzył postępowanie odnośnie decyzji z dnia 28 maja 2014 r.,
2. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 sierpnia 2014 r. w ten sposób, że przyznał W. B. prawo do emerytury pomostowej poczynając od daty złożenia wniosku,
3. ustalił, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

W. B., urodzony dnia (...), w okresie od dnia 10 sierpnia 1971 r. do dnia 04 października 1971 r. odbył podstawowy kurs spawania łukowego. Od dnia 18 września 1978 r. do dnia 28 września 1978 r. kurs spawania elektrycznego ręcznego na podkładach ceramicznych. W dniu 22 czerwca 1979 r. otrzymał tytuł mistrza w zawodzie spawacza elektrycznego okrętowego.

W okresach:

- od dnia 01 grudnia 1971 r. do dnia 25 października 1972 r.,
- od dnia 02 kwietnia 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1979 r.,
- od dnia 15 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1989 r.,
- od dnia 01 września 1993 r. do dnia 14 marca 1997 r.,

ubezpieczony był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Stoczni im. (...) w G. (następnie Stoczni (...) S.A.), w charakterze spawacza. Do jego obowiązków należało spawanie elektryczne, łukowe, rurociągów wodnych, gazowych, trap, urządzeń cumowniczych, oprzyrządowania na budowanych statkach.

W dniu 02 kwietnia 2014 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Nie pozostaje w stosunku pracy. Wykazał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach przed dniem 01 stycznia 1999 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

W toku postępowania sądowego organ ten wydał kolejną decyzję z dnia 10 września 2014 r., ponownie odmawiającą prawa do emerytury pomostowej, od której ubezpieczony nie złożył odwołania.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków: R. D., Z. T. i K. W. oraz przesłuchaniu ubezpieczonego wskazując, że były spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniały oraz pozostawały zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

W ocenie Sądu I instancji odwołanie W. B. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten wskazał, że zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Co należy uznać za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyjaśnia art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W myśl zaś art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.

Natomiast za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (art. 3 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych).

Sąd Okręgowy zważył, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych do wymaganego przez nią stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed dniem 01 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, zwalniając je z konieczności wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (01 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych i jest zgodny z jej celem.

Sąd I instancji podzielił pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie II UK 164/11, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że w świetle tego przepisu nie ma podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być kwalifikowany jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Sąd Najwyższy podkreślił, powołując się na wcześniejsze orzecznictwo, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. Nie powinno się więc stosować do nich wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych.

Podobne stanowisko w kwestii wykładni art. 49 zostało zaprezentowane w doktrynie prawa (zob. M. Zieleniecki: Emerytura pomostowa w nowym systemie emerytalnym, Gdańsk 2011, szczególnie s. 244 i 248).

Sąd Okręgowy dodał, że przyjęcie wykładni art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, według której pkt 3 tego przepisu nie ogranicza pojęcia pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do prac wskazanych w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, prowadziłyby do wniosku, że emeryturę pomostową może uzyskać każdy, pod warunkiem niewykonywania takiej pracy po dniu 31 grudnia 2008 r. nawet, gdy ma okres co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze spełniającej jedynie wymagania dla tego rodzaju prac z art. 32 lub 33 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S., a niebędących pracami wskazanymi w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W rezultacie Sąd ten uznał, że określenie „okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3” zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emeryturach i rentach z F.U.S.

W rozpoznawanej sprawie, w ocenie organu rentowego, ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S., lecz nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem płatnik składek nie wystawił zaświadczenia potwierdzającego wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w rozumieniu tych przepisów.

Sąd I instancji wskazał, że stosownie do treści art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 01 stycznia 2009 r.

Sąd ten podkreślił, że wskazanego wyżej ograniczenia dowodowego, dotyczącego ustalania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie zaświadczenia wystawionego przez płatnika składek, nie stosuje się w postępowaniu odwoławczym przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych.

Wywodził, że przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 20, poz. 85 ze zm.), nakazujące stosowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 1 ust. 3 wym. ustawy), nie zawierają ograniczeń dowodowych.

Z uwagi na brak stosownego zaświadczenia, wymaganego przez ustawę pomostową, wystawionego przez pracodawcę, Sąd Okręgowy uznał za zasadne przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w okresach:

- od dnia 01 grudnia 1971 r. do dnia 25 października 1972 r. (10 miesięcy i 25 dni),
- od dnia 02 kwietnia 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1979 r. (6 lat, 4 miesiące i 30 dni),
- od dnia 15 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1989 r. (6 lat, 3 miesiące i 14 dni),
- od dnia 01 września 1993 r. do dnia 14 marca 1997 r. (3 lata, 6 miesięcy i 14 dni).

Zdaniem tego Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, że w powyższych okresach ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, wymienioną w załączniku nr 1 do tej ustawy, w pkt 28, tj. prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury, itp.).

Sąd I instancji stwierdził, że charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w spornych okresach wskazali w zeznaniach świadkowie: R. D., Z. T. oraz K. W.. W ocenie tego Sądu, świadkowie ci posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy - byli zatrudnieni wraz z nim w tych samych okresach, u tego samego pracodawcy. Zatem są oni najlepiej zorientowani co do charakteru i specyfiki pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w spornych okresach. Sąd Okręgowy nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie tych ustaleń zważywszy, że znalazły one potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawcy.

Sąd ten podkreślił, że zeznania świadków oraz przesłuchanie ubezpieczonego mają również oparcie w dowodach w postaci dokumentów – świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych: z dnia 05 stycznia 2009 r. i z dnia 06 lutego 2009 r. oraz świadectwa pracy z dnia 06 grudnia 2004 r.. Nadto wskazał, że ubezpieczony od 1971 r. ma uprawnienia spawalnicze, natomiast od 1979 r. jest mistrzem w zawodzie spawacza elektrycznego okrętowego.

W oparciu o powyższe dowody Sąd I instancji przyjął jako wykazane, że prace wykonywane przez ubezpieczonego w spornych okresach były pracami związanymi z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywanymi w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanymi siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wskazał, że na powyższe wskazuje w sposób nie budzący wątpliwości fakt, iż prace wykonywane przez ubezpieczonego w spornych okresach zostały wymienione jako prace w szczególnych warunkach w załączniku nr 1 w pkt 28.

Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca przepracował 17 lat, 1 miesiąc i 23 dni w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Wskazał, że prace wykonywane przez ubezpieczonego w spornym okresie, jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, są bowiem pracami wymienionymi w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych (pkt 28).

Sąd ten stwierdził, że ubezpieczony spełnia warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej określone w art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, przy czym emeryturę należało przyznać ubezpieczonemu od daty

złożenia wniosku o świadczenie, zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S.

Wobec powyższego, na mocy przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477 (14) § 2 k.p.c., Sąd I instancji orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Uznając wyrokowanie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 28 maja 2014 r. za zbędne, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., Sąd ten orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, na podstawie art. 118 ust. 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S., stosowanym z mocy art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 3 sentencji wyroku przyjmując, że dopiero postępowanie sądowe pozwoliło na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornych okresach, mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia – w oparciu o zeznania świadków, przesłuchanie wnioskodawcy.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. zaskarżając powyższy wyrok w pkt 2, dotyczącym zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 19 sierpnia 2014 r. i przyznania W. B. prawa do emerytury pomostowej, poprzez ustalenie, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury pomostowej oraz zarzucając temu orzeczeniu naruszenie art. 49 w zw. z art. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.).

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz zakwestionował przyjęcie, że w spornych okresach zatrudnienia W. B. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury, itp.).

Organ ten wskazał, że ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze przede wszystkim na zewnątrz statku, na jego pokładzie, w doku. Zanim statek został zbudowany, prace spawalnicze odbywały się na zewnątrz, jak zeznali świadkowie bez względu na porę roku, gdzie spawano poszczególne jego części, później większe elementy. Prace spawalnicze odbywały się także na wysokościach (spawanie burt na zewnątrz statku, spawanie trap- schodów). Ubezpieczony spawał także dźwigi pływające oraz platformy.

Apelujący podkreślił, że ścisła wykładnia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych nie pozwala na zakwalifikowanie pracy wnioskodawcy wykonywanej przed dniem 31 grudnia 2008 r. jako okresu pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 w zw. z art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ charakter wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków pracowniczych nie uprawnia do ustalenia, iż świadczył prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją.

Zdaniem organu rentowego brak jest zatem podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany.

W konkluzji apelacji organ ten wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 2 i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2014 r., ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji – z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Pismem procesowym z dnia 02 czerwca 2015 r., w odpowiedzi na apelację organu rentowego, W. B. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od tego organu na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii spełniania przez W. B. łącznie wszystkich przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 pkt 1-3 ustawy z dnia 18 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 965 ze zm., nazywanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych), a w szczególności: posiadania na dzień wejścia ustawy o emeryturach pomostowych w życie, tj. na dzień 01 stycznia 2009 r. co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sądu II w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania przepis art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony spełnia przesłankę z jego pkt 6 w postaci wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych przez co najmniej 1 miesiąc (por. wyrok S.N. z dnia 15 stycznia 2013 r., I UK 448/12, LEX nr 1396383).

Zasadnie Sąd ten przyjął, że w świetle art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych przesłankę z art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych analizować należy przez pryzmat przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie znajdują zastosowania przepisy dotychczasowe, do których odsyła przepis art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie, dla oceny kwestii spełniania przez W. B. spornej przesłanki z art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych kluczowa jest odpowiedź na pytanie, czy okresy zatrudnienia ubezpieczonego: od dnia 01 grudnia 1971 r. do dnia 25 października 1972 r., od dnia 02 kwietnia 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1979 r., od dnia 15 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1989 r. i od dnia 01 września 1993 r. do dnia 30 listopada 1993 r. w Stoczni (...) S.A. w G. oraz od dnia 01 grudnia 1993 r. do dnia 14 marca 1997 r. w (...) sp. z o. o. w G. podlegają zaliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w niniejszej sprawie nie jest przedmiotem sporu i nie budzi wątpliwości, że w spornych okresach zatrudnienia wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace spawacza, lecz dla zaliczenia tych okresów do wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych konieczne jest, aby praca ta odpowiadała warunkom wskazanym w pkt 28 załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. aby były to prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.).

Wprawdzie W. B. nie przedłożył zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 51 ustawie o emeryturach pomostowych, lecz prawidłowo Sąd I instancji

uznał, że postępowaniu sądowo-odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 roku, II URN 3/95, LEX nr 24774).

W oparciu o przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody, a w szczególności zeznania świadków: R. D. (k. 94v. akt sprawy 00:17:12), Z. T. (k. 94v.-95 akt sprawy 00:24:19) i K. W. (k. 95 akt sprawy 00:30:55) oraz korespondujące z tymi zeznaniami przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony (k. 95 akt sprawy 00:43:52) zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że w wymienionych wyżej spornych okresach zatrudnienia wnioskodawca wykonywał bezpośrednio prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, o których mowa w pkt 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Wbrew stanowisku apelującego, zgodnie z którym przeprowadzone dowody wskazują, że w spornych okresach zatrudnienia W. B. wykonywał przede wszystkim prace spawalnicze na zewnątrz statków, z zeznań wymienionych świadków i pokrywającego się z tymi zeznaniami przesłuchania ubezpieczonego wynika jednoznacznie, że w tych okresach wnioskodawca wykonywał przede wszystkim prace bezpośrednio przy spawaniu elektrycznym wewnątrz statków w ciasnych pomieszczeniach z utrudnioną wentylacją – w zbiornikach, podwójnych dnach statków i koferdamach.

Przy uwzględnieniu spornych okresów zatrudnienia W. B. ma wymagany na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Dla ustalenia ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej nieodzowne jest spełnianie przez niego wszystkich ustawowych przesłanek, wynikających z treści art. 49 pkt 1-3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ponieważ wnioskodawca spełnia łącznie wszystkie przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, w tym sporną przesłankę z pkt 3 tego artykułu, a zatem zasadnie Sąd I instancji uznał, że zachodzi podstawa prawna do przyznania mu tego świadczenia, co niezasadnym czyni zarzut naruszenia art. 49 w zw. z art. 3 (ust. 1) ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego, uznając apelację organu rentowego za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu – kosztach zastępstwa procesowego W. B. poniesionych w postępowaniu apelacyjnym w niniejszej sprawie, na mocy art. 98 § 1 i 3, art. 99, art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), Sąd ten orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

SSA Michał Bober SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSO del. Maria Ołtarzewska